

Titelpagina

Titel

Biografie John Matthew Hergott en William Henri Bowers

Auteurs

-Elian Sanderman

R5Hb

Economie en maatschappij

-Frank Timmerman

R5Hb

Economie en maatschappij

Datum van inlevering

2 Februari 2018

Naam vakdocent

1 Inhoud

Inhoudsopgave

Titelpagina	1
1 Inhoud	3
2 Inleiding	4
3.1 Welke rol speelde het Lincoln and Welland regiment bij de bevrijding van Europa en in het bijzonder van Nederland en Noordwest-Duitsland tijdens de Tweede Wereldoorlog?	6
Afb. 5 Soldaten in kano's bij Kapelsche veer	9
3.2 Biografie John Matthew Hergott	9
3.2.1 Wie was John Matthew Hergott?	9
3.2.2 Welke militaire loopbaan had John Matthew Hergott tijdens de Canadese bevrijding van Europa in de Tweede Wereldoorlog?	10
3.2.3 Onder welke omstandigheden is John Matthew Hergott om het leven gekomen tijdens de Canadese bevrijding van Nederland en Noordwest-Duitsland tijdens de Tweede Wereldoorlog? .	11
3.3 Biografie William Henri Bowers	13
3.3.1 Wie was William Henri Bowers?	13
3.3.2 Welke militaire loopbaan had William Henri Bowers tijdens de Canadese bevrijding van Europa in de Tweede Wereldoorlog?	13
3.3.3 Onder welke omstandigheden is William Henri Bowers om het leven gekomen tijdens de Canadese bevrijding van Nederland en Noordwest-Duitsland tijdens de Tweede Wereldoorlog? .	14
4 Eindconclusie	16
5 Bijbels ethische reflectie op het onderzoek	17
6 Feedback	18
7 Bibliografie	19
8 Fraudeclausule	20
9 Bijlages	21

2 Inleiding

Canada was één van de landen die mee heeft gevochten tegen Nazi Duitsland, maar waarom deed een land als Canada, dat zo ver weg ligt, toch mee aan deze oorlog?

De reden dat de Canadezen meevochten in WO II was als volgt: Canada had een verdrag gesloten met o.a. Groot-Brittannië en Polen. Toen Duitsland Polen binnenviel, verklaarde Groot-Brittannië aan Duitsland de oorlog¹. Canada had hierdoor niet automatisch oorlog met Duitsland, maar verklaarde een paar dagen later toch de oorlog aan Duitsland. Toen Canada de oorlog aan Duitsland verklaarde had het een leger van nog geen 10.000 man, een maand na de oorlogsverklaring hadden al 70.000 mannen zich vrijwillig aangemeld en aan het eind van de oorlog telde het Canadese leger zo'n 750.000 soldaten².

De Canadezen zijn 6 juni 1944 (D-day) aan land gegaan in Normandië, daar heeft een felle strijd plaatsgevonden, die gewonnen is door de geallieerden. Na de overwinning op de Duitsers in Normandië zijn de geallieerden in een paar maanden tijd vanuit Frankrijk helemaal doorgestoten tot aan de Schelde.

Toen operatie market garden van start ging was het de bedoeling dat o.a. ook de Canadese troepen richting Arnhem zouden oprukken. Toen bleek dat Arnhem een brug te ver was liep de opmars van de geallieerden vast. Vanaf dat moment gingen de Canadese troepen in verschillende legereenheden stukken grond heroveren in zowel Nederland als Duitsland. Dit is tot het einde van de oorlog zo doorgegaan.

De reden dat de geallieerden vastliepen bij Arnhem was dat de al gelande parachutisten met lichte wapens moesten vechten tegen zware Duitse wapens, die waren namelijk net terug uit Rusland om uit te rusten. De verbinding die de geallieerden hadden met Engeland was heel slecht ze hadden hun eigen telefoons wel meegebracht maar dat werkte niet zoals het zou moeten. Door de slechte verbinding wisten de piloten niet precies waar ze de wapens moesten droppen en dus kwamen ze bij de Duitsers terecht. Er zou nog een tweede groep parachutisten landen maar door het slechte weer was er vertraging en kwamen ze dus te laat aan het front.

Na de gedeeltelijk mislukte opmars van de geallieerden gingen ze zich hergroeperen en is Nederland in het voorjaar van 1945 bevrijd van de Duitsers.

Waarom en hoe hebben wij dit aangepakt?

In 4 havo kregen wij de mogelijkheid om een bijzonder onderzoek te doen voor ons PWS. Dit was een onderzoek naar de achtergrond van twee gesneuvelde Canadese soldaten. Dit leek ons wel interessant en daarom hebben wij gekozen om dit project te volgen.

---

¹ Bollen H. & Vroemen P. (1994). *Canadezen in actie*. Houten: Uitgeverij Terra

² Bollen H. & Vroemen P. (1994). *Canadezen in actie*. Houten: Uitgeverij Terra

Om het onderzoek te kunnen doen kregen we via de Canadese begraafplaats bronnen aangereikt, ook wel service files genoemd. Deze service files waren Engelstalig dus was het een behoorlijke klus om de informatie te verzamelen. Nadat de informatie was verzameld hebben we een samenvatting van de levens van beide soldaten gemaakt en in het bijzonder hun dienstperiode uitgewerkt. Dit hebben we in ons PWS gezet a.d.h.v. de volgende hoofd- en deelvragen.

Hoofdvraag

Welke rol speelden John Matthew Hergott en William Henri Bowers tijdens de Canadese bevrijding van Europa en in het bijzonder van Nederland en Noordwest-Duitsland in de Tweede Wereldoorlog?

Deelvragen

-Welke rol speelde Het Lincoln and Welland regiment bij de bevrijding van Europa en in het bijzonder van Nederland en Noordwest-Duitsland in de Tweede Wereldoorlog?

-Wie waren John Matthew Hergott en William Henri Bowers?

-Welke militaire loopbaan hadden John Matthew Hergott en William Henri Bowers tijdens de Canadese bevrijding van Europa in de Tweede Wereldoorlog?

-Onder welke omstandigheden zijn John Matthew Hergott en William Henri Bowers om het leven gekomen tijdens de Canadese bevrijding van Nederland en Noordwest-Duitsland in de Tweede Wereldoorlog?

Wat kunt u verwachten in ons PWS?

In hoofdstuk 3.1 leest u over welke rol het regiment van de soldaten heeft gespeeld bij de bevrijding van Europa. In dit hoofdstuk worden onder andere de oprichting en de belangrijkste gevechten van het regiment beschreven.

In hoofdstuk 3.2 leest u de biografie van John Matthew Hergott, zijn leven wordt hier beschreven van zijn jeugd tot aan zijn dood. Bij zijn biografie is de nadruk gelegd op zijn militaire loopbaan.

In hoofdstuk 3.3 leest u de biografie van William Henri Bowers, dit is op dezelfde manier geschreven als de biografie van John Matthew Hergott.

Hoofdstuk 4 is de eindconclusie van ons PWS.

3.1 Welke rol speelde het Lincoln and Welland regiment bij de bevrijding van Europa en in het bijzonder van Nederland en Noordwest-Duitsland tijdens de Tweede Wereldoorlog?

Het Canadese leger bestaat uit verschillende delen, zo heb je de 1st Canadian corps en de 2nd Canadian corps. Zo zijn er nog veel meer verschillende onderverdelingen in het Canadese leger, ieder afzonderlijk deel van het leger was weer onderverdeelt in divisies. Die divisies waren weer onderverdeelt in verschillende gevechtsonderdelen, zoals: artillerie, infanterie enz. het Lincoln en Welland regiment hoorde bij de infanterie³.

Afb.1 Cap badge The Lincs

Het Lincoln en Welland regiment is op 18 maart 1863 opgericht in Ontario, Canada. Het regiment valt onder de infanterie. De infanterie zijn grondtroepen, in de Tweede Wereldoorlog werden infanterietroepen vooral gebruikt als ondersteuning bij tankdoorbraken. In de Tweede Wereldoorlog is er een nieuwe manier van inzet als infanterist in het leven gekomen genaamd paratroepen. Die paratroepen werden gedropt achter de vijandelijke linie om de vijand te verrassen en strategische punten in te nemen. Ook was het hun taak om een bruggenhoofd te vormen zodat er snel versterking kan komen. De parachutisten waren niet zwaar bewapend dus snel handelen was zeer belangrijk⁴.

In december 1943 is het Lincoln and Welland regiment (the lincs) met de SS Louis Pasteur van Canada naar Engeland vertrokken voor training. In Augustus 1944 waren The Lincs voor de eerste keer betrokken bij gevechten. Dit was bij Tilly la Campagne. Hier volgt een korte samenvatting van dat gevecht. De strijd om Tilly La Campagne begon op 25 juli. Voorafgaand aan het vechten op de grond was er een groot luchtbombardement, door de slechte verbindingen was de communicatie tussen de verschillende eenheden niet helemaal goed, hierdoor ging het één en ander mis.

Afb. 2 Dit was er na de slag nog over van Tilly La Campagne

De Canadezen reorganiseerden hun aanval en herpakten de strijd in de nacht van 30 op 31 juli. The Lincs hadden in deze aanval een bijzondere rol, zij zouden voor een afleidingsaanval moeten zorgen maar dit was na een uur ook al weer afgelopen vanwege de Duitse mortieren.

³ Aangeleverde bronnen, Naslag werken → Canadese legerindeling.

⁴ Wikipedia, Lincoln and Welland regiment, geraadpleegd op 13 november 2017, van https://en.wikipedia.org/wiki/The_Lincoln_and_Welland_Regiment

Afb. 1 <http://www.army-armee.forces.gc.ca/en/lincoln-welland-regiment/index.page>

Afb. 2 <https://www.ouest-france.fr/normandie/tilly-la-campagne-14540/25-juillet-1944-tilly-la-campagne-vit-ses-derniers-jours-3920730>

's Middags om een uur of half drie werden de geallieerden bevolen om Tilly La Campagne massaal te beschieten zodat er van de ruïnes niets meer over is dan een hoop as, maar ondanks deze beschietingen bleven de Duitsers toch zitten en schoten op de patrouillegroepen van de geallieerden. Ondertussen dat er bij Tilly La Campagne gevochten werd waren de geallieerden ook bezig met een offensief om de Duitse verdedigingslijnies ten zuidoosten van Caen te veroveren. Dit is op 7 augustus begonnen en op 8 augustus tegen het einde van de morgen viel Tilly La Campagne in handen van de geallieerden. Deze strijd heeft heel veel levens gekost en heeft heel lang geduurd⁵.

Vervolgens waren The Lincs in augustus ook betrokken bij de gevechten van de Falaise Gap in Nederland ook wel bekend als de 'Zak van Falaise'. Deze strijd hield in dat de geallieerden om de Duitse troepen heen gingen, maar er bleef een opening waardoor de Duitsers konden ontkomen. Dit was een strook van ongeveer 25 kilometer breed, de Poolse 1^e pantserdivisie sloot de opening om de Duitse soldaten te hinderen. Toch lukte het een aantal Duitse eenheden te ontvluichten, wel maakten de Polen zo'n 5000 Duitsers krijgsgevangen. Tussen 18 augustus en 21 augustus is de 25 kilometer brede strook geslonken tot 8 kilometer breed. Dagelijks werd die strook met 80.000 granaten beschoten en er waren regelmatig luchtaanvallen. Op 1 september was deze strijd afgelopen⁶.

Afb. 3 Schematische weergave Falaise Gap

In September waren The Lincs betrokken bij de slag om Moerbrugge, er werd hevig gevochten bij de kanaalbrug. Bij deze strijd kwamen er vooral veel Canadese soldaten om. Bij de brug staat een monument die herinnert aan deze strijd⁷. Daarna zijn ze in Oktober betrokken bij gevechten bij Bergen op Zoom. November 1944 worden bij de Maas de laatste Duitsers verslagen. Ten zuiden van de Maas waren geen Duitsers meer te bekennen dus vormde de Maas de scheidslijn tussen bezet en onbezet gebied. In Januari 1945 waren er hevige gevechten bij de Kapelsche Veer. De Duitsers hadden een bruggenhoofd gevormd bij de Maas. In totaal is het Duitse bruggenhoofd vier keer aangevallen. De eerste keer was in de nacht van 30 op 31 december 1944. Deze aanval is gedaan door de Poolse 1^e pantserdivisie, maar door de hevige Duitse weerstand mislukte dit. De tweede keer was van 6 op 7 januari 1945 ook deze aanval is door de Poolse 1^e pantserdivisie gedaan maar mislukte wederom. In de nacht van 13 op 14 januari doen de Britten samen met de Noren een aanval maar helaas mislukt ook deze poging. Op 26 januari doet de Canadese 4^e pantserdivisie een dagaanval, de Canadezen maakten met rookbommen een dicht mistgordijn waardoor de Duitsers hen niet konden zien aankomen. Het was de bedoeling dat de Duitsers van achteren te verrassen door een groep kano's, maar doordat het kunstmatige mistgordijn optrok zagen de Duitsers de kano's komen.

⁵ Dday-overlord, Tilly la Campagne, geraadpleegd op 9 januari 2018, van <http://www.dday-overlord.com/en/battle-of-normandy/cities/tilly-la-campagne>

⁶ Wikipedia, Falaise gap, geraadpleegd op 9 januari 2018, van https://nl.wikipedia.org/wiki/Zak_van_Falaise

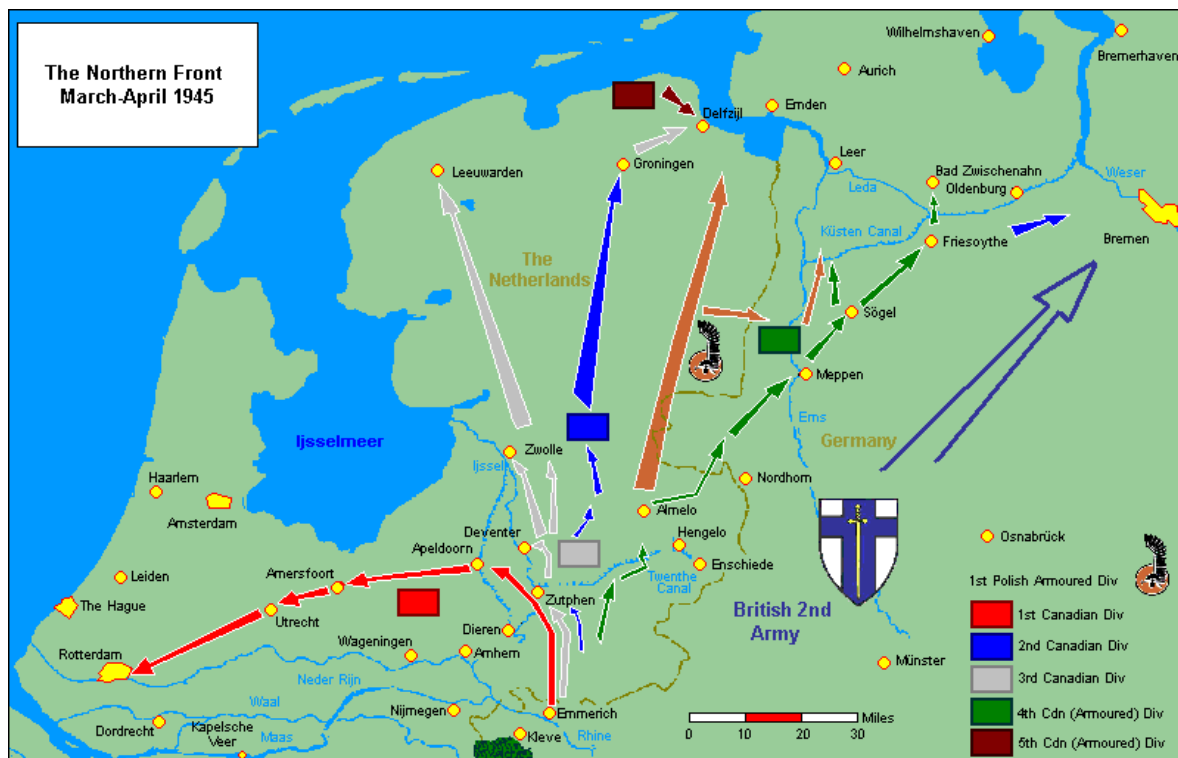
⁷ Lincoln and Welland regiment museum, Across the Ghent, geraadpleegd op 9 januari 2018, van <http://www.lwmuseum.ca/regimental-history/>

Afb. 3 https://nl.wikipedia.org/wiki/Zak_van_Falaise

De strijd duurde hierdoor 5 dagen. Op 31 januari in de vroege morgen trokken de Duitsers zich vrijwillig terug en was de strijd bij Kapelsche Veer over⁸. In februari en maart worden de Duitsers tot over de Rijn gedreven en zelfs al tot in Duitsland zelf. The Lincs raken betrokken bij gevechten in Hochwald-gap, Veen, het Twente kanaal dat ligt dicht bij Delden, de plaats waar Bowers is omgekomen en Friesoythe daar waar Hergott om het leven kwam⁹. Dit zijn de plaatsen waar hevig is gevochten. Zo gaan de Lincs al veroverend hun weg naar boven en komen in mei 1945 in Oden uit, dit is een plaats in Noord-West Duitsland zo'n 10 kilometer bij Bad Zwischenahn vandaan. Hier in deze plaats krijgt het regiment de opdracht om te stoppen met vechten, en is de oorlog ten einde¹⁰.

Een oorlog gaat nooit over zonder dat er dodelijke slachtoffers zijn, dus ook na de Tweede Wereldoorlog waren er veel doden te betreuren. Het Lincoln and Welland regiment had ook behoorlijk veel dodelijke slachtoffers. In totaal bedraagt het aantal doden van the Lincs 367, van deze slachtoffers liggen er 69 in Holten begraven¹¹.

Afb. 4 De groene pijlen geven de route weer van de 4th Canadian Armoured Division waar het Lincoln and Welland regiment deel van uitmaakte. Dit is alleen de route van maart en april 1945. Je ziet dat de groene pijlen stoppen bij Bad Zwischenahn hier stopte het vechten en de oorlog was beëindigd.

Deelconclusie:

⁸ Wikipedia, strijd om Kapelsche Veer, geraadpleegd op 9 januari 2018, van

https://nl.wikipedia.org/wiki/Strijd_om_Kapelsche_Veer

⁹ Lincoln and Welland regiment museum, To the Rhine, geraadpleegd op 9 januari 2018, van

<http://www.lwmuseum.ca/regimental-history/>

¹⁰ Lincoln and Welland regiment museum, Bad Zwischenan, geraadpleegd op 9 januari 2018, van

<http://www.lwmuseum.ca/regimental-history/>

¹¹ Commonwealth war graves commision, Find war dead, geraadpleegd op 10 januari 2018, van

[https://www.cwgc.org/find/find-war-](https://www.cwgc.org/find/find-war-dead/results?regiment=Lincoln%2Band%2BWelland%2BRegiment%252c%2BR.C.I.C.)

[dead/results?regiment=Lincoln%2Band%2BWelland%2BRegiment%252c%2BR.C.I.C.](https://www.cwgc.org/find/find-war-dead/results?regiment=Lincoln%2Band%2BWelland%2BRegiment%252c%2BR.C.I.C.)

Afb. 4 <https://www.canadiansoldiers.com/organization/fieldforces/casf/2nddivision.htm>

De geallieerden zijn naar Europa gekomen om ons te bevrijden van de Duitsers. Het Lincoln and Welland regiment was een onderdeel van het Canadese leger, zij zijn na D-day op het Europese vasteland aan land gegaan. Hun rol was om zo snel mogelijk de Duitsers terug te dringen en uiteindelijk te verslaan. The Lincs hebben vanuit Frankrijk in de buurt van Cean (Falaise Gap) zich een weg naar boven gewerkt richting Bad Zwischenahn, op deze route hebben ze een aantal keren te maken gekregen met hevige tegenstand van de Duitsers. Uiteindelijk hebben ze zo'n 9 maanden actief deel genomen aan de gevechten. The Lincs hebben twee keer een zeer doorslaggevende rol gespeeld de eerste keer was bij Kapelsche Veer, hier zijn in totaal 4 aanvallen geweest waarvan de 4^e door de Lincs succesvol uitgevoerd werd waardoor ze weer een stap verder waren met de heroveringen. De tweede keer was bij het Twentekanaal, hier kregen ze de opdracht om een bruggenhoofd te slaan over het kanaal, doordat dit gelukt is konden ze aan de andere kant van het kanaal ook verder met veroveren. Bij de verovering van Delden/Twentekanaal is Bowers om het leven gekomen.

Afb. 5 Soldaten in kano's bij Kapelsche veer¹²

Afb. 6 Soldaten bij de verovering van Delden

3.2 Biografie John Matthew Hergott

3.2.1 Wie was John Matthew Hergott?

Afb. 5 https://en.wikipedia.org/wiki/The_Lincoln_and_Welland_Regiment

Afb. 6 <https://www.nieuwsuitdelden.nl/nieuws/deel-3-verhalen-op-weg-naar-delden-terug-naar-toen-van-dday-naar-veday>

John Matthew Hergott werd geboren op 11 februari 1909 in Waterloo, Ontario in Canada. Hij had 3 broers, de oudste heette Carl en vocht ook in het Canadese leger. De andere 2 broers Marcellis en Cyril waren tweeling en vochten allebei in het leger. Marcellus vocht bij de luchtmacht en Cyril in het leger aan de andere kant van de oceaan. Zijn vader heette John Theobald Hergott, die het beroep van machinist uitoefende. Zijn moeder Mary Elisabeth Hergott overleed op 2 mei 1936 op 66 jarige leeftijd. Toen hij 16 was verliet hij school en deed hij twee jaar een studie aan de hogeschool. daarna ging hij bij Deluxe Transportation aan het werk als accountant. Dit werk deed hij 15 jaar met veel plezier want hij heeft laten optekenen dat hij na de oorlog best terug wilde naar zijn voormalig werkgever¹³.

Tijdens zijn dienstperiode is hij getrouwd met Anna Lawley.

Afb. 7 Anna Afb. 8 John Matthew Hergott

3.2.2 Welke militaire loopbaan had John Matthew Hergott tijdens de Canadese bevrijding van Europa in de Tweede Wereldoorlog?

Hergott meldde zich op 15 oktober 1942 aan bij het leger, hij had nog nooit in het leger gediend en dus nog geen ervaring. Bij de medische controles zijn er geen aparte dingen ontdekt. Hij vroeg verlof aan van 17 mei 1943 tot 30 mei 1943, tijdens deze verlofperiode is hij getrouwd met Anna Lawley. Veel militairen trouwden voor ze naar het front vertrokken. Dit deden ze omdat als ze om het leven zouden komen dan zou de vrouw altijd nog een uitkering krijgen, natuurlijk hielden ze wel veel van elkaar¹⁴.

Anna was geboren op 12 November 1907, ze kenden elkaar 2 jaar toen ze trouwden. John was tijdens zijn legertijd in Canada vanaf 15 Oktober 1942 tot 25 Juni 1944, in die periode is hij dus getrouwd met Anna. Ze kregen op 11 februari 1944 een kind, het kind was vernoemd naar de overleden moeder van John Matthew. Op 13 februari van datzelfde jaar is ze overleden. Toen de baby werd geboren was John nog in Canada, waarschijnlijk heeft hij zijn kind wel kunnen zien. Hij is van Canada vertrokken naar het Verenigd Koninkrijk. Daar was hij vanaf 26 Juni 1944 tot 19 November 1944, en is hij klaargestoomd om aan de gevechten deel te nemen. Daarna is hij

¹³ Aangeleverde bronnen, service files 2017-2018 → Hergott John M.

¹⁴ Aangeleverde bronnen, service files 2017-2018 → Hergott John M.

Afb. 7 <https://dartefuneralhome.com/tribute/details/2953/Anna-Hergott/obituary.html>

Afb. 8 Aangeleverde bronnen, service files 2017-2018 → Hergott John M.

vertrokken naar het Europese vasteland. Daar was hij vanaf 20 November 1944 tot aan zijn dood op 16 april 1945¹⁵.

Op 16 april 1945 sneuvelde Hergott bij gevechten in Friesoythe. De spullen die hij naliet waren: een pen, een polshorloge, een foto, een leren portemonnee, een religieus symbool, een insigne en een certificaat van zijn doop. Hij werd tijdelijk begraven in de omgeving van Friesoythe. Later is hij herbegraven op de Canadese begraafplaats in Holten in plot 6, rij F, graf 16. Zijn graf is geadopteerd geweest door Willy van de Brake uit Hengelo¹⁶.

Soldaten die in de Tweede Wereldoorlog hun leven hebben gewaagd (en ook vaak hebben gegeven) voor onze vrijheid zijn vaak onderscheiden met verschillende medailles¹⁷.

- 1939-1945 Star
- France & Germany Star
- Defence Medal
- War Medal
- Canadian Volunteer Service Medal with Clasp

3.2.3 Onder welke omstandigheden is John Matthew Hergott om het leven gekomen tijdens de Canadese bevrijding van Nederland en Noordwest-Duitsland tijdens de Tweede Wereldoorlog?

De omstandigheden bij Friesoythe waren grimmig, dit blijkt wel uit een verhaal over de generaal majoor Chris Vokes en een officier genaamd Fred Wigle. Fred wigle zat tijdens de strijd in een commandopost toen een groep van 50 Duitse parachutisten de commandopost ongezien wist te bereiken. Een van de Duitse soldaten wist de deur te openen en begon in het wilde weg naar binnen te schieten hierbij raakte hij Fred Wigle in zijn rug, die hier later aan overleed. Toen Chris Vokes dit hoorde werd hij woedend want Wigle was zowel bij hem als de soldaten zeer geliefd. Als wraak voor de dood Fred Wigle werden alle burgers geëvacueerd en werd de stad systematisch vernietigd, zo werden met bulldozers de muren van huizen omgegooid en werden de puinhopen door de met vlammenwerpers uitgeruste verkenningsvoertuigen in vuur en vlam gezet. 85% tot 90% van de stad ging in vlammen op. Uit dit verhaal is wel af te leiden dat de omstandigheden zeer geladen waren. Bij deze gevechten in Friesoythe is ook John Hergott omgekomen¹⁸.

---

¹⁵ Aangeleverde bronnen, service files 2017-2018 → Hergott John M.

¹⁶ Aangeleverde bronnen, service files 2017-2018 → Hergott John M.

¹⁷ Aangeleverde bronnen, service files 2017-2018 → Hergott John M.

¹⁸ Pdf bestand, koerier_156 Canadezen in N W Duitsland, geraadpleegd op 24 januari 2018

John is tijdelijk begraven in het plaatsje Bösel dit ligt vlak naast Friesoythe. John is op 9 Maart 1946 herbegraven in Holten. Hij ligt nu begraven in Plot 6 rij F graf 16. Zijn graf is tijdelijk geadopteerd geweest door een persoon uit Hengelo, de naam van deze persoon word om privacy redenen niet vermeld. Deze persoon die het graf geadopteerd heeft, heeft een brief geschreven naar de nabestaanden van John om meer te weten te komen over de 'gevallene' zoals hij dat vermeld in zijn

Afb. 10 Dit moet ongeveer de plek zijn geweest waar Hergott tijdelijk is begraven

brief. Of hij antwoord heeft gekregen is niet duidelijk¹⁹.

Deelconclusie:

John Matthew Hergott groeide op in Canada, hij heeft gestudeerd en werkte als accountant, hij was getrouwd met Anna Lawley. Op 32 jarige leeftijd meldde hij zich aan voor het leger, daar deed hij goed zijn best want tijdens zijn dienstperiode heeft hij zich opgewerkt van 'soldaat' tot 'lance corporal'. In november 1944 is hij naar Europa gegaan om voor onze vrijheid te vechten, hij heeft veel zware gevechten waar The Lincs bij betrokken waren overleefd. Op 16 april 1945 is hij bij de gevechten rondom Friesoythe om het leven gekomen. Voor zijn dappere optreden heeft hij verschillende medailles gekregen. John was tijdelijk begraven in Bösel en is later herbegraven in Holten hij ligt in Plot 6 rij F graf 16.

Afb. 9 Tijdelijke graf John Hergott

---

¹⁹ Aangeleverde bronnen, service files 2017-2018 → Hergott John M.

Afb. 9 Aangeleverde bronnen, service files 2017-2018 → Hergott John M.

Afb. 10 Aangeleverde bronnen, service files 2017-2018 → Hergott John M.

3.3 Biografie William Henri Bowers

3.3.1 Wie was William Henri Bowers?

William Henri Bowers is geboren op 11 november 1923 in Ontario, Canada. Hij is opgegroeid in Bancroft. Hij was 1.68m lang en had bruin haar en donkere ogen. Het gezin bestond uit zijn vader Simon H. Bowers, zijn moeder Jessie Florence Bowers. Zijn twee zussen Edna en Muriel en zijn twee broers Sandy en Reginald. Toen hij 15 was verliet hij school. Hij hing een evangelisch geloof aan. William was niet getrouwd en had ook geen vriendin. Zijn hobby's waren modelvliegtuigen bouwen en sporten²⁰.

Afb. 11 Een foto van Bowers in zijn jeugd, gemaakt tussen 1935-1937

3.3.2 Welke militaire loopbaan had William Henri Bowers tijdens de Canadese bevrijding van Europa in de Tweede Wereldoorlog?

William trad op 19 juni 1942 in dienst, voor hij in dienst ging had hij al 30 dagen training gehad bij het Hasting & Prince Edward Regiment. Hij had nog nooit gevochten in een oorlog. Tijdens zijn periode in het leger had hij ondergewicht, hij woog slechts 52 kilo. Verder had hij ook een litteken ter grootte van een zilveren dollar op zijn rechterscheenbeen, andere opmerkelijke dingen had hij niet. Hij voltooide de basistraining en de corps training, maar was bang om overzees te gaan²¹.

William is op 28 april 1944 naar Engeland vertrokken en op 8 mei aangekomen. Daar is hij net als zoveel andere soldaten uit Canada, Amerika en andere landen klaargestoomd om deel te nemen aan de gevechten. Op 20 juli 1944 is hij op het schip gegaan naar Frankrijk en een dag later aangekomen²², omdat de eerste gevechten van the Lincs plaatsvonden in augustus is het dus aannemelijk dat Bowers al aan de eerste gevechten heeft deelgenomen.

²⁰ Aangeleverde bronnen, service files 2017-2018 → Bowers William H.

²¹ Aangeleverde bronnen, service files 2017-2018 → Bowers William H.

²² Aangeleverde bronnen, service files 2017-2018 → Bowers William H.

Afb. 11 Aangeleverde bronnen, service files 2017-2018 → Bowers William H.

Afb. 12 Aangeleverde bronnen, service files 2017-2018 → Bowers William H.

In het leger was Bowers 'Soldaat' dat is de laagste rang dat je kan hebben in het leger, hier begon iedereen mee. Tijdens zijn tijd dat hij in dienst was heeft hij meerdere malen ongeoorloofd verlof genomen, soms was hij wel bijna een week weg. Zijn langste absentie was bijna 11 dagen, dit was rond de jaarwisseling, hij was toen nog in Canada dus is het zeer goed mogelijk dat hij naar zijn familie en vrienden is geweest. Het is niet duidelijk of hij wel verlof heeft aangevraagd maar niet gekregen, of dat hij helemaal zonder vragen weg is gegaan. Een absentie bleef natuurlijk niet ongestraft, meestal moest er een bepaald bedrag betaald worden. Niet bij alle absenties van Bowers is bekend wat hij moest betalen, bij de absentie van 11 dagen is het bedrag wel bekend, hij moest \$15,48 betalen dit was overigens een behoorlijk bedrag voor die tijd.

Bowers was een echte pechvogel, hij is maar liefst 4 keer gewond geraakt waarvan de laatste keer dodelijk. Op 7 April 1942 is hij met de ambulance afgevoerd, de oorzaak hiervoor is onbekend. Op 16 Augustus 1944 is hij gewond geraakt, waarschijnlijk tijdens de gevechten. Kort nadat hij weer hersteld was en in het leger zijn taak vervulde is hij op 2 September van datzelfde jaar gewond geraakt aan zijn mond, zijn lippen waren kapot en de tanden zaten los in zijn mond. In het ziekenhuis hebben ze hem door middel van plastische chirurgie weer zodanig opgeknapt dat hij weer aan de gevechten kon deelnemen. Op 3 april 1945 is het de 4^e keer dat hem wat overkomt, maar dit keer wordt het hem fataal. Hij sneuvelde op 21 jarige leeftijd bij het Nederlandse plaatsje Delden. Hier is hij ook tijdelijk begraven. Na zijn dood zijn de volgende spullen aan zijn familie teruggegeven: 1 tube scheerschuim, 8 scheermesjes en 1 veiligheidsscheermes²³.

Bowers heeft net als Hergott veel gevechten meegemaakt. Hij heeft naar alle waarschijnlijkheid ook gevochten bij de Maas, Rijn en Kapelsche veer. Hij is op 3 april 1945 omgekomen bij het plaatsje Delden in Nederland. Voor zijn dappere optreden heeft William Bowers de volgende onderscheidingen gekregen²⁴:

- 1939-1945 Star
- France & Germany Star
- War Medal
- Canadian Volunteer Service Medal with Clasp

3.3.3 Onder welke omstandigheden is William Henri Bowers om het leven gekomen tijdens de Canadese bevrijding van Nederland en Noordwest-Duitsland tijdens de Tweede Wereldoorlog?

William is gesneuveld in Delden tijdens de gevechten op 3 en 4 april 1945. De geallieerden moesten over het Twentekanaal heen en dat moest zeer georganiseerd verlopen. De geallieerden hadden zich rond 12:30 uur aan de zuidkant van het Twentekanaal gevestigd, het plan was om in de ochtend van 4 april de Duitsers aan te vallen. Echter kregen de Lincs middags de opdracht om aan te vallen want als ze zouden wachten tot de volgende morgen zouden de Duitsers felle tegenstand kunnen bieden

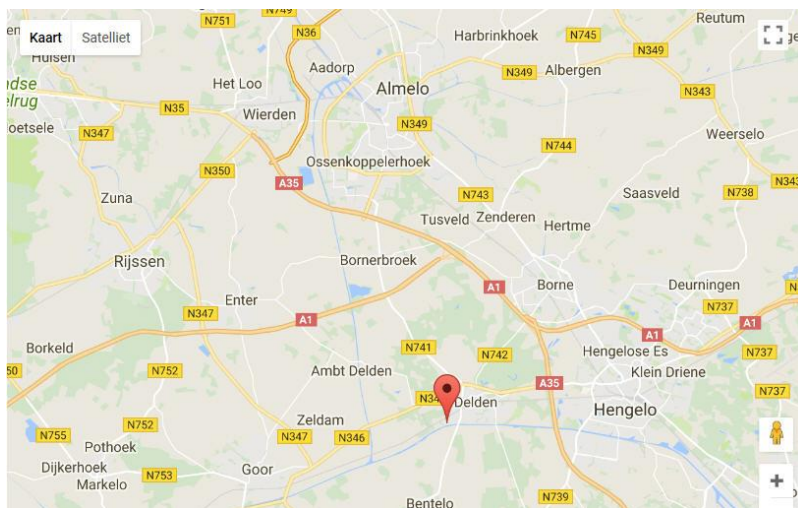
---

²³ Aangeleverde bronnen, service files 2017-2018 → Bowers William H.

²⁴ Aangeleverde bronnen, service files 2017-2018 → Bowers William H.

nu zou de oversteek makkelijk gaan, omdat de Duitsers waren verzwakt door een spervuur van de artillerie. Het bevel werd uitgevoerd en zonder al te veel tegenstand stonden er binnen een uur al 2 compagnieën aan de overkant van het kanaal. Later op de dag kwam een derde compagnie de andere 2 versterken. Vooral de C-company had het zwaar te verduren, zij hadden zich ingegraven rondom een boerderij maar kregen met hevige Duitse tegenaanvallen te maken.

Het grootste gedeelte van de compagnie was in de boerderij of de schuur gevlucht, hun enige keuze was om artillerievuur te vragen, dit werkte, bijna alle Duitsers die rondom de boerderij gevestigd waren, werden door het artillerievuur getroffen. In de vroege ochtend van 4 april was de strijd voorbij, het centrum van Delden werd de drie dagen daarna als uitvalsbasis gebruikt²⁵. Bij de strijd om Delden is Bowers om het leven gekomen.

William is tijdelijk begraven in Delden waar hij tijdens de gevechten ook is gesneuveld. En op 1 april 1945 herbegraven in Holten. Hij ligt begraven in Plot 9 rij G graf 8. Het graf van William Henri Bowers is geadopteerd geweest door de toenmalige burgemeester van Ambt-Delden²⁶.

Afb. 13 De plek waar Bowers ongeveer begraven moet zijn geweest

Deelconclusie:

William Henri Bowers groeide net als Hergott op in Canada, hij heeft niet gestudeerd en was in het dagelijks leven arbeider. Hij was niet getrouwd en had ook geen relatie. Op 19 juni 1944 trad hij in dienst, hij is niet gepromoveerd tot een hoger rang. Buiten de gevechten op liep hij de kantjes er een beetje af, dit is te zien aan het opvallend hoog aantal keren dat hij ongeoorloofd verlof heeft genomen. Tijdens de gevechten was Bowers een goede soldaat. Ook Bowers heeft veel zware gevechten overleefd en is uiteindelijk op 3 april 1945 omgekomen bij de strijd om Delden. Net als Hergott heeft Bowers verschillende medailles gekregen voor zijn getoonde moed. In Delden is hij ook tijdelijk begraven later is hij herbegraven op de Canadese begraafplaats te Holten. Hij ligt in Plot 9 rij G graf 8.

²⁵ Aangeleverde bronnen, Nelson Loren opmars Lincs

²⁶ Aangeleverde bronnen, service files 2017-2018 → Bowers William H.

Afb. 13 Aangeleverde bronnen, service files 2017-2018 → Bowers William H.

4 Eindconclusie

Europa is bevrijd door de Canadezen, het leger bestond uit verschillende divisies en regimenten. Één van die regimenten was het Lincoln and Welland regiment. In dit regiment zaten ook de soldaten John Matthew Hergott en William Henri Bowers, waarover wij in dit PWS een biografie hebben geschreven. Het Lincoln and Welland regiment is begonnen met vechten in de omgeving van Cean (Falaise Gap), van daaruit zijn ze door België en Nederland naar Noordwest-Duitsland getrokken. Bij de plaats Bad Zwischenahn kregen ze het bevel om te stoppen met vechten, op deze plek is de oorlog afgelopen voor The Lincs. De route vanuit Frankrijk naar Noordwest-Duitsland ging niet zonder slag of stoot, er is op verschillende plaatsen ontzettend hard gevochten. Bij sommige gevechten hebben The Lincs een doorslaggevende rol gespeeld zoals de gevechten bij Kapelsche Veer en het Twentekanaal.

John Matthew Hergott heeft zich aangemeld bij het leger en is ingedeeld bij het Lincoln and Welland evenals William Henri Bowers, zij moesten naar Europa om ons te bevrijden van de Duitsers. Allebei zijn ze opgegroeid in Canada en gingen ze naar school, Hergott heeft gestudeerd en werkte als accountant terwijl Bowers op 15 jarige leeftijd school verliet en gewoon is gaan werken als arbeider. Beide zijn ze begonnen met de rang 'soldaat' maar Hergott heeft zich op weten te werken tot 'lance corporal'. Bowers is in zijn dienstperiode 'soldaat' gebleven hij is niet bevorderd tot een hoger rang. Zowel Hergott als Bowers hebben zware gevechten meegemaakt en overleefd. Bowers is op 3 april 1945 om het leven gekomen bij de gevechten om Delden (Twentekanaal), hij is daar ook tijdelijk begraven, later is hij herbegraven in Holten op de Canadese begraafplaats. Bowers ligt in Plot 9 rij G graf 8. Hergott is bij ongeveer de laatste gevechten van The Lincs betrokken geweest, hij is op 16 april 1945 om het leven gekomen bij de gevechten rondom Friesoythe, hij is tijdelijk begraven in Bösel een plaatsje dichtbij Friesoythe. Later is hij herbegraven op de Canadese begraafplaats in Holten, hij ligt in Plot 6 rij F graf 16. Voor de moed die beide soldaten hebben getoond tijdens de oorlog hebben ze verscheidene medailles gekregen.

5 Bijbels ethische reflectie op het onderzoek

Vanuit Bijbels perspectief valt er natuurlijk veel te zeggen over oorlogen, uiteraard is mensen moedwillig om het leven brengen tegen de geboden in. Maar wat als jouw land wordt aangevallen door een buurland, moet je dan terugvechten en honderdduizenden doden veroorzaken of moet je maar luisteren naar de vijand?

De Duitsers vielen andere landen in Europa binnen omdat hun leider Hitler vond dat Duitsland niet groot genoeg was, na een tijdje kwamen de geallieerden om Europa te bevrijden van de overheerser. Dit ging niet over zonder dat er doden vielen. Toen de Duitsers Nederland binnen vielen zijn er zowel aan Nederlandse als Duitse kant veel doden gevallen, de Nederlanders hebben daar niet voor gekozen maar de Duitsers hebben daar met elkaar wel voor gekozen. In de Bijbel staat dat als jou onrecht wordt aangedaan dat je je daar dan tegen mag verzetten, in de Tweede Wereldoorlog deden de geallieerden dat, zij vochten voor onze vrijheid.

In de Bijbel wordt er gesproken over 'Oog om oog, tand om tand' dus wat ik al zei als je onrecht wordt aangedaan mag je je daar tegen verzetten. Ik ben het hier volledig mee eens want als je alles maar moet accepteren wordt je compleet onder de voet gelopen, alleen moet je je wel bij iedere situatie blijven afvragen, mag ik mij nu verzetten of is het in deze situatie niet geoorloofd.

Het 6^e gebod luidt 'Gij zult niet doodslaan' echter worden er in oorlogen ontzettend veel mensen om het leven gebracht, hoe zit dit dan? Als je als land dat als eerste aanvalt dodelijke slachtoffers veroorzaakt ben je daar zeker schuldig aan omdat er helemaal geen reden toe was om andere mensen te doden, maar als je tegen de vijand vecht ben je niet schuldig omdat je dat zelf zo graag wilt, maar omdat je je land verdedigt. Ik vind dat je dan als soldaat niet schuldig gesteld hoeft te worden omdat jij jezelf inzet voor andere mensen. En als soldaat moet je gehoorzamen aan bevelen van hoger af en zijn deze mensen meer verantwoordelijk voor de gevolgen dan de soldaat zelf.

6 Feedback

Als je een PWS gaat schrijven heb je natuurlijk altijd een planning waar je je enigszins aan houdt, zo hadden wij dat ook. Onze planning was, zo snel mogelijk alle informatie filteren uit de bronnen en daarna een verhaal op papier zetten, dit is aardig goed gelukt na een aantal uren werk hadden we alle informatie gefilterd en konden we beginnen met het verhaal. Alle randzaken hebben we bewaard voor het laatst, we hebben de nadruk gelegd op de inhoud van het PWS, kortom we hebben ons redelijk goed aan onze planning kunnen houden.

Omdat je bezig bent met Engelse bronnen wil het nog wel eens voorkomen dat je er niet helemaal uitkomt hoe je iets moet vertalen of waar de afkortingen voor staan. Dit hebben we opgelost door aan de vrijwilligers op de Canadese begraafplaats te vragen hoe je dat moest aanpakken, op alle vragen hebben we een duidelijk antwoord gekregen dus deze problemen zijn volledig opgelost. Ook werken we niet alleen met bronnen uit boeken en online documenten, maar met aangeleverde bronnen op een USB-stick, dus was het verwijzen naar deze bronnen wel even een probleem. Maar nadat we aan een aantal mensen hebben gevraagd hoe we dat het beste konden doen zijn we er wel uitgekomen.

De kwaliteit van ons PWS vinden wij zelf redelijk hoog, omdat er heel veel uren werk in zit en omdat het wel iets was wat we allebei heel leuk vonden om te doen dus ben je al meer gemotiveerd om bezig te gaan en loopt alles ook iets soepeler.

Het is lastig om jezelf een cijfer te geven maar omdat het een heel gedetailleerd onderzoek is geweest en omdat er zoveel tijd en moeite in gaat zitten is een 9,9 toch een cijfer dat wij goed bij ons PWS vinden passen 😊.

De begeleiding van de vakdocent bij het maken van het PWS was uitstekend, zij zorgde voor de communicatie met de vrijwilligers van de Canadese begraafplaats dus hoefden we dat niet allemaal zelf uit te zoeken. De vakdocent heeft ons PWS 2 keer nagekeken en gezegd wat we beter of anders konden doen dit was wel fijn want dan weet je waar je aan toe bent.

7 Bibliografie

Bollen H. & Vroemen P. (1994). *Canadezen in actie*. Houten: Uitgeverij Terra

Aangeleverde bronnen, Naslag werken → Canadese legerindeling.

Wikipedia, Lincoln and Welland regiment, geraadpleegd van https://en.wikipedia.org/wiki/The_Lincoln_and_Welland_Regiment

Dday-overlord, Tilly la Campagne, geraadpleegd van <http://www.dday-overlord.com/en/battle-of-normandy/cities/tilly-la-campagne>

Wikipedia, Falaise gap, geraadpleegd van https://nl.wikipedia.org/wiki/Zak_van_Falaise

Lincoln and Welland regiment museum, Across the Ghent, geraadpleegd van <http://www.lwmuseum.ca/regimental-history/>

Wikipedia, strijd om Kapelsche Veer, geraadpleegd van https://nl.wikipedia.org/wiki/Strijd_om_Kapelsche_Veer

Lincoln and Welland regiment museum, To the Rhine, geraadpleegd van <http://www.lwmuseum.ca/regimental-history/>

Lincoln and Welland regiment museum, Bad Zwischenan, geraadpleegd van <http://www.lwmuseum.ca/regimental-history/>

Commonwealth war graves commision, Find war dead, geraadpleegd van <https://www.cwgc.org/find/find-war-dead/results?regiment=Lincoln%2Band%2BWelland%2BRegiment%252c%2BR.C.I.C.>

Aangeleverde bronnen, service files 2017-2018 → Hergott John M.

Pdf bestand, koerier_156 Canadezen in N W Duitsland

Aangeleverde bronnen, service files 2017-2018 → Bowers William H.

Aangeleverde bronnen, Nelson Loren opmars Lincs

Afbeeldingen:

Afb. 1 <http://www.army-armee.forces.gc.ca/en/lincoln-welland-regiment/index.page>

Afb. 2 <https://www.ouest-france.fr/normandie/tilly-la-campagne-14540/25-juillet-1944-tilly-la-campagne-vit-ses-derniers-jours-3920730>

Afb. 3 https://nl.wikipedia.org/wiki/Zak_van_Falaise

Afb. 4 <https://www.canadiansoldiers.com/organization/fieldforces/casf/2nddivision.htm>

Afb. 5 https://en.wikipedia.org/wiki/The_Lincoln_and_Welland_Regiment

Afb. 6 <https://www.nieuwsuitdelden.nl/nieuws/deel-3-verhalen-op-weg-naar-delden-terug-naar-toen-van-dday-naar-veday>

Afb. 7 <https://dartefuneralhome.com/tribute/details/2953/Anna-Hergott/obituary.html>

Afb. 8 Aangeleverde bronnen, service files 2017-2018 → Hergott John M.

Afb. 9 Aangeleverde bronnen, service files 2017-2018 → Hergott John M.

Afb. 10 Aangeleverde bronnen, service files 2017-2018 → Hergott John M.

Afb. 11 Aangeleverde bronnen, service files 2017-2018 → Bowers William H.

Afb. 12 Aangeleverde bronnen, service files 2017-2018 → Bowers William H.

Afb. 13 Aangeleverde bronnen, service files 2017-2018 → Bowers William H.

8 Fraudeclausule

FRAUDECLAUSULE PWS

Met het inleveren van het werkstuk geeft de leerling aan dat:

- hij/zij de pws-wijzer heeft geraadpleegd bij het opzetten van de pws-structuur;
- hij /zij het werkstuk zelf gemaakt heeft;
- er geen delen van bestaande werkstukken zijn overgenomen of delen van websites of literatuur zonder bronvermelding (plagiaat). Een leerling die geen duidelijke bronverwijzing weergeeft per pagina/per hoofdstuk, suggereert alle info van zichzelf te hebben.

Na het constateren van fraude wordt dit gemeld aan de examencommissie en afdelingsleiding TF , en krijgt de leerling een onvoldoende voor het werkstuk (cijfer 1) . In eigen tijd en op school tijdens strafzaterdagen wordt een tweede werkstuk gemaakt, dat gemiddeld wordt met het eerste cijfer.

Datum en handtekening leerling(en):

..... **2018**

.....

9 Bijlages

Logboek:

Datum	Studielast	Verrichte werkzaamheden	Evaringen	Afspraken
20 September	Frank 3 uur Elian 3 uur	Maken inleiding.	Informatie was makkelijk te vinden	-
27 September	Frank 3 uur Elian 3 uur	Bezoek en uitleg Canadese begraafplaats.	Veel tips gekregen, is wel fijn	Afspraak op Canadese begraafplaats
13 Oktober	Frank 2 uur Elian 2 uur	Verdere uitleg van Jan Braakman.	Uitleg gekregen over hoe je moest schrijven, was zeer handig	Afspraak op Canadese begraafplaats
24 Oktober	Frank 3 uur Elian 3 uur	Informatie filteren uit de bronnen.	Viel redelijk mee hoeveel informatie er uit te filteren was	-
9 November	Frank 2 uur Elian 2 uur	Verdere informatie verzameld en begonnen met verhaal maken.	Begin aan het verhaal maken was lastig maar na een tijdje ging het wel goed	-
13 November	Frank 4 uur Elian 4 uur	Verder met het verhaal werken.	Verder schrijven ging redelijk makkelijk	-
14 November	Frank 3 uur Elian 3 uur	Weer naar de Canadese begraafplaats	Weer tips en uitleg gekregen hoe je de bronnen moet	Afspraak op Canadese begraafplaats

			bekijken, heel handig	
4 december	Frank 3 uur Elian 3 uur	Weer verder gewerkt	Verder schrijven ging redelijk soepel	-
6 december	Frank 4 uur Elian 4 uur	Verder gewerkt en mailtje gestuurd om contact te zoeken met nabestaanden	Verder schrijven ging makkelijk, alleen de mail sturen was even lastig	-
19 december	Frank 3 uur Elian 3 uur	Verder gewerkt op Canadese begraafplaats	Weer uitleg gekregen en vragen gesteld, die waren goed beantwoord	Afspraak op Canadese begraafplaats
2 januari	Frank 3 uur Elian 3 uur	Weer verder gewerkt	Verder schrijven van het PWS ging zonder al te veel moeite, maar toch een paar vragen die we willen stellen	-
3 januari	Frank 4 uur Elian 4 uur	Extra keer naar Holten voor extra uitleg	De vragen gesteld en duidelijk antwoord gekregen	Extra afspraak op Canadese begraafplaats
9 januari	Frank 3 uur Elian 3 uur	Verder gewerkt met de inhoud van het PWS	Verder schrijven ging lekker makkelijk	-
10 januari	Frank 3 uur Elian 3 uur	Verder gewerkt met de inhoud van het PWS	Niet tegen vragen of iets dergelijks aangelopen	-
22 januari	Frank 4 uur Elian 4 uur	Afmaken van deelvraag 1 en 2 en met deelvraag 4 begonnen	Zonder tegen rare dingen aan te lopen verder geschreven	-

23 januari	Frank 3 uur Elian 3 uur	Naar Canadese begraafplaats	Vragen zijn duidelijk beantwoord dus dat liep mooi	Afspraak op Canadese begraafplaats
24 januari	Frank 4 uur Elian 4 uur	Laatste inhoudelijke informatie toegevoegd	Geen vragen, dus inhoud is na een lange tijd werk eindelijk af	-
25 januari	Frank 2 uur Elian 2 uur	Aan de opmaak van het werkstuk gewerkt	Uiterlijk van het PWS is nog wel lastig om goed voor elkaar te krijgen	-
30 januari	Frank 4 uur Elian 4 uur	Aan lay-out gewerkt	Eindelijk begint het ergens op te lijken	-
31 januari	Frank 5 uur Elian 5 uur	Aan lay-out gewerkt	Het einde nadert hij is bijna af Ervaring: heel blij	
1 februari	Frank 5 uur Elian 5 uur	Deel- en eindconclusies gemaakt	Heel erg opgelucht dat het af is	